

Sygn. akt VI U 1019/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: K. P.

od decyzji: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 maja 2017 r., znak: (...)

w sprawie: K. P.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rekompensatę do emerytury

oddala odwołanie.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 1019/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 maja 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpatrzeniu wniosku K. P. z dnia 26 kwietnia 2017r. – odmówił wnioskodawcy przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art.21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r. poz.664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., który do 31 grudnia 2008r. udowodni co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład odmówił ubezpieczonemu przyznania rekompensaty ponieważ na podstawie przedłożonych dokumentów nie udokumentował on 15 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na dzień 1 stycznia 2009r. Organ rentowy wyjaśnił także, iż okres pracy ubezpieczonego od 16 maja 1991r. do 31 grudnia 2008r. nie został uznany jako praca w szczególnych warunkach, ponieważ nie przedłożono świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a zeznania świadków nie są dowodem wystarczającym. Uznania danego okresu zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach może dokonać tylko pracodawca (zakład pracy) i żaden inny organ ani urząd nie został upoważniony do wystawienia świadectw pracy, jak również świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach. Pracownik powinien uzyskać takie dokumenty w momencie rozwiązania umowy o pracę. Ustalenie okresów takiego zatrudnienia w oparciu o inne dowody – jeżeli pracownik nie może przedstawić

zaświadczenia zakładu pracy w związku z jego likwidacją lub zniszczeniem dokumentów dotyczących zatrudnienia w szczególnych warunkach – dopuszczalne jest jedynie w postępowaniu odwoławczym.

Dodatkowo organ rentowy wskazał, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracodawca ma obowiązek określić:

- rodzaj (charakter) pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia z 7 lutego 1983r.;
- stanowisko pracy – zgodnie z wymienionym w wykazie, dziale, pozycji i punkcie resortowego aktu prawnego, przywołanego w tym świadectwie;
- okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku;
- nazwa stanowiska pracy na jakim był zatrudniony pracownik, stwierdzona na świadectwie pracy powinna odpowiadać nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony K. P., wskazując, że:

- nie przedstawił świadectwa pracy w Zakładzie (...) w B. gdyż uważa on, że praca w górnictwie i gazownictwie ustawowo jest pracą w warunkach szkodliwych, a po otrzymaniu pisma z ZUS wystąpił do Zakładu (...) w B. o świadectwo, na które oczekuje;
- praca w warunkach szkodliwych w ZOZ w I. jest udokumentowana zeznaniami świadków i nie jest to jego wina, że Zakład nie odprowadzał z tego odpowiednich składek;
- praca w (...) Spółka – Wytwórnia (...) była pracą na cały etat w produkcji, a Zakład ten został rozwiązany.

W piśmie procesowym z dnia 2 października 2017r. ubezpieczony – wykonując wezwanie Sądu – wskazał wszystkie okresy pracy w szczególnych warunkach, których uwzględnienia domaga się w niniejszej sprawie przy ocenie swoich uprawnień do rekompensaty (k.21 a.s.). Są to następujące okresy:

- 1) od 23 lipca 1969r. do 31 marca 1972r. w Przedsiębiorstwie (...) w B.;
- 2) od 12 maja 1972r. do 28 lutego 1975r. w Jednostce Wojskowej Nr (...) w I.;
- 3) od 1 marca 1975r. do 28 lutego 1978r. w (...) Zakładzie (...) w G. Zakładzie (...);
- 4) od 28 września 1990r. do 2 maja 1991r. w (...) Spółce z o.o. z siedzibą w B. WYTWÓRNI (...);
- 5) od 16 maja 1991r. do 31 sierpnia 1992r. oraz od 1 października 1993r. do 30 kwietnia 2017r. w Szpitalu (...) im. dr L. B. (1) w I. (wcześniej Zespół (...) w I.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. W szczególności organ rentowy podnosił, iż do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu od 16 maja 1991r. do 31 grudnia 2008r. w Zespole (...) w I. bowiem za w/wym. okres nie zostało przedłożone świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, a skarżący przedłożył zeznania świadków za w/wym. okres, które nie stanowią dowodu na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu przed organem rentowym.

Ponadto organ rentowy zaznaczył, iż ubezpieczony przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach za okres od 1 marca 1975r. do 31 lipca 1976r. (wpływ do ZUS – 14 czerwca 2017r.) oraz za okres od 23 lipca 1969r. do 31 marca 1972r. (wpływ do ZUS – 22 czerwca 2017r.) w związku z czym akta sprawy wraz z

wymienionymi dokumentami przekazano do Wydziału Świadczeń Emerytalno – Rentowych celem zajęcia stanowiska wobec przedłożonych świadectw.

W piśmie procesowym z dnia 13 września 2017r. (k.5 a.s.) (...) Oddział w B. wyjaśnił, że po przedłożeniu nowych dokumentów skarżący nadal nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił okresu od 1 marca 1975r. do 31 lipca 1976r. jako pracy w warunkach szczególnych, gdyż w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, dotyczącym powyższego okresu, brak oznaczenia zakładu pracy, który wystawił ten dokument.

Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ ten uwzględnił natomiast okres od 23 grudnia 1969r. do 31 marca 1972r. Jednocześnie pozwany organ nadmienił, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez Syndyka dotyczy okresu od 23 lipca 1969r. do 31 marca 1972r., natomiast macierzysty zakład pracy wykazał okres zatrudnienia od 23 grudnia 1969r. do 31 marca 1972r. W związku z powyższym przyjęto okres zatrudnienia zgodny ze świadectwem pracy z dnia 21 października 1991r. wystawionym przez macierzysty zakład pracy – tj. Przedsiębiorstwo (...) w B..

Jednocześnie organ rentowy wskazał, że na podstawie przedłożonych dokumentów ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009r. udokumentował staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze: 2 lat 3 miesięcy i 9 dni, a więc nie spełnia on dalej warunków do przyznania rekompensaty.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony K. P. (urodz. (...)) w dniu 26 kwietnia 2017r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w B. wniosek o dołączenie dodatkowych dokumentów do wcześniej złożonego w Zakładzie wniosku z dnia 14 marca 2017 r. o emeryturę z rekompensatą, domagając się sprawdzenia należności – rekompensaty za pracę w trudnych warunkach – świadectwo prac w Zakładach (...) dołączył do swojego wniosku z dnia 26 kwietnia 2017 r.

Decyzją z dnia 28 marca 2017r. ZUS Oddział w B. przyznał K. P. prawo do emerytury od (...) tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, zaznaczając w treści tej decyzji, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż ubezpieczony kontynuuje zatrudnienie.

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 8 maja 2017r. (rozpoznającą wniosek K. P. z dnia 26 kwietnia 2017r.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił wnioskodawcy przyznania rekompensaty do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art.21 ust.1 w zw. z art.2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz 664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszący co najmniej 15 lat. Stosownie do art.23 ust.1 tej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Zgodnie z ust.2 art.23 rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art.173 i art.174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył tego czy ubezpieczony K. P. na dzień 1 stycznia 2009r. posiada wymagany powyższymi przepisami okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat.

W tym zakresie Sąd Okręgowy ustalił po pierwsze, iż decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miało to, czy praca ubezpieczonego w:

- okresie od 16 maja 1991r. do 31 sierpnia 1992r. na stanowisku palacza w Zespole (...) w I.;
- okresie od 1 października 1993r. do 31 grudnia 2008r. w Szpitalu (...) im. dr L. B. (1) w I.;

była pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz.43 ze zm.) oraz w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r. poz.664).

Pozostałe okresy pracowniczego zatrudnienia ubezpieczonego – bez zakwalifikowania wyżej wskazanych dwóch okresów zatrudnienia ubezpieczonego jako pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – nie osiągały wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W Przedsiębiorstwie (...) w B. ubezpieczony przepracował okres od 23 lipca 1969r. do 31 marca 1972r. czyli 3 lata 1 miesiąc i 9 dni.

W Jednostce Wojskowej Nr (...) w I. ubezpieczony przepracował okres od 12 maja 1972r. do 28 lutego 1975r. czyli 2 lata 9 miesięcy i 20 dni.

W (...) O. Zakładzie (...) ubezpieczony przepracował okres od 1 marca 1975r. do 28 lutego 1978r., czyli 3 lata.

W (...) Spółce z o.o. w B. Wytwórni (...) ubezpieczony przepracował okres od 30 września 1990r. do 2 maja 1991r. czyli 7 miesięcy i 3 dni.

Łącznie powyższe cztery okresy zatrudnienia ubezpieczonego dawały wymiar pracy: 9 lat 6 miesięcy i 1 dnia.

Zatem aby można było przyznać ubezpieczonemu prawo do dochodzonego świadczenia do powyższych zsumowanych okresów jego zatrudnienia (przy założeniu, iż były to okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) musiałyby zostać zaliczone okresy jego pracy w:

- Zespole (...) w I. od 16 maja 1991r. do 31 sierpnia 1992r.;
- Szpitalu (...) im. dr L. B. (1) w I. od 1 października 1993r. do 31 grudnia 2008r.

Te dwa okresy tego zatrudnienia wynosiły łącznie 16 lat 6 miesięcy i 16 dni.

W stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wielu emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykazie A dziale XIV poz.1 wskazano jako jeden z rodzajów prac w szczególnych warunkach prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazywał, iż ubezpieczony tego rodzaju pracy nie wykonywał.

Ze świadectwa pracy z dnia 28 sierpnia 1992r. (k.13 akt kapitału początkowego) oraz ze świadectwa pracy z dnia 2 maja 2017r.(k.11 akt kapitału początkowego) wynikało wprawdzie, iż wykonywał on u wyżej wskazanych dwóch pracodawców pracę palacza w kotłowni szpitala, lecz prace te były w przeważającym zakresie zautomatyzowane lub w połowie zautomatyzowane.

Z przedłożonej przez pracodawcę powoda – Szpital (...) im. dr L. B. (1) w I. – dokumentacji technicznej kotłów typu (...) (k.89 – 112 a.s.), funkcjonujących w Zakładzie Opieki Zdrowotnej w I., a następnie w (...) im. dr L. B. (1) w I. do 31 marca 1997r., wynika iż kotły płomienicowo - płomieniówkowe typu (...) powstały w wyniku modernizacji kotłów (...), poprzez wymianę rusztu płaskiego o narzucie ręcznym na nowoczesne mechaniczne łuskowe, pozwalające na zlikwidowanie uciążliwej pracy fizycznej przy jednoczesnym zwiększeniu wydajności kotła i uzyskaniu lepszych wyników przy spalaniu gorszych gatunków węgla kamiennego (k.90 a.s.).

Kotły tego typu wyposażone zostały w komplet 2 rusztów mechanicznych R. 0,6x4,0, o napędach pozwalających na regulację szybkości taśmy rusztowej (k.91 a.s.). Kotły te wyposażono w niezbędną armaturę kontrolno – pomiarową, urządzenia sterownicze napędów, gruby osprzęt jak: drzwiczki wziernikowe, włazowe odzūżlacz wyrzutowy (k.92 a.s.).

Do kotłów tych pracownik je obsługujący (powód) nie musiał wsypywać ręcznie mialu węglowego, gdyż mial ten dostarczał taśmociąg do tzw. lei, a z nich mial spadał wprost na ruszt kotła. W kotłach tych działał też silnik elektryczny, który obracał ruszta, żeby palenisko się przesunęło. Odpady po spaleniu ruszt wyrzucał na wózek, który wywoziło się na tzw. szlakarnię. Kotły tego typu funkcjonowały w ZOZ w I. od 1983r. albo 1984r. Do obowiązków palacza (powoda) należało patrzenie przez wziernik na ruszt i regulowanie warstwy mialu na ruszcie. Palacz uruchamiał łańcuch, co pozwalało na ustawienie poziomu warstwy opału na ruszcie i przez to także poziom ciśnienia pary. Do kotłów tych nie ładowało się opału ręcznie. Taśmociąg uruchamiany przez pracownika palacza dostarczał mial węglowy do leja, a z leja samoistnie mial opadał na ruchome ruszta. Do obsługi warstwownicy służyło pokrętko, na którym założony był łańcuch. Powód wzrokowo sprawdzał czy nie ma przecieków na dławicach pompowych, ustawiał pokrętkami warstwownicę i układał ścieżkę podmuchową (ustawiał przepustowość powietrza). Ręcznie otwierał albo przymykał kłapy cyklonów czyli wentylatorów ssących spaliny z kotła oraz kontrolował spalanie w kotle poprzez wzierniki. Ubezpieczony nie wrzucał ręcznie opału do kotłów parowych. Jedynie w sytuacjach awaryjnych podnosił on warstwownicę i przy pomocy łopaty przerzucał mial węglowy z jednego leja do drugiego, w celu zapewnienia obciążenia rusztów w drugiej komorze. Ponadto wywoził też wózkami zużyty żużel, który automatycznie wyrzucany był z kotłów do tych wózków. Żużel wywożony był na skład żużla położony na terenie szpitala.

(dowody: zeznania świadków Z. K. i T. D. e-protokół rozprawy k.38 a.s., skrócony protokół rozprawy k.33 – 37 a.s.; przesłuchanie ubezpieczonego – k.135 i skrócony protokół rozprawy k.130 – 131)

W kotłowni szpitalnej, w której pracował powód funkcjonowały trzy takie kotły do 31 marca 1997r. W ich miejsce zostały zamontowane w kotłowni kotły gazowe oraz na ropę, które były już w pełni zautomatyzowane, a obowiązkiem palacza było czuwanie nad aparaturą kontrolno – pomiarową. Palacz wybierał ścieżkę pracy kotłów gazową albo olejową na szafie sterowniczej. Powód przy obsłudze tych w pełni zautomatyzowanych kotłów nastawiał ich parametry: temperaturę pracy, temperaturę spalin i poziom zasolenia wody. Raz na zmianie dokonywał sprawdzenia zaworu bezpieczeństwa, a w razie awarii kotła kasował tę awarię przyciskiem na szafie sterowniczej.

(zeznania świadka M. M.: e-protokół rozprawy k.135 a.s.; skrócony protokół rozprawy k.131 – 132 a.s.)

Skoro w wykazie A dziale XIV poz.1 wskazano jako prace w szczególnych warunkach: „prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”, to prace na tych stanowiskach, które były zautomatyzowane lub półautomatyzowane nie podlegają kwalifikacji według powyższego działu i pozycji.

Zatem okresy pracy ubezpieczonego w Zespole (...) w I. oraz w (...) im. dr L. B. w I. od 16 maja 1991r. do 31 sierpnia 1992r. oraz od 1 października 1993r. do 31 grudnia 2008r. nie mogły zostać uwzględnione (jako okresy pracy w szczególnych warunkach) przy ocenie uprawnienia powoda do dochodzonego świadczenia.

Niezależnie od tego wskazać także należy, iż dowód z przesłuchania powoda oraz brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego przez pracodawcę wykluczał możliwość zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Jednostce Wojskowej Nr (...) w I. od 12 maja 1972r. do 28 lutego 1975r.. Ubezpieczony pracował u tego pracodawcy na stanowisku montera instalacji sanitarnych (hydraulik – ślusarza). Zajmował się on usuwaniem awarii wodno – kanalizacyjnych na zewnątrz i wewnątrz budynków, naprawiał kotły parowe w pralni jednostki wojskowej oraz kotły pod kuchniami, odtykał zlewy i toalety, naprawiał drogi odpływowe i piony kanalizacyjne.

(dowody: dokumenty z akt osobowych powoda nadesłanych przez Dowódcę Jednostki Wojskowej nr (...) w I., w tym zakres obowiązków powoda na stanowisku hydraulika – ślusarza; przesłuchanie powoda – e-protokół rozprawy k.135;

skrócony protokół rozprawy k.132 – 133 a.s.). Praca tego rodzaju nie jest wymieniona w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r. – wykazie A – jako praca w szczególnych warunkach.

Z powyższych motywów na podstawie art.477¹⁴ § 1 K.p.c. w związku z art.21 ustawy o emeryturach pomostowych Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

SSO Janusz Madej